

psychology and the primal emotions that shape our experiences. Ultimately, horror is a powerful tool for storytelling, allowing authors to create powerful emotional effects through the use of language and imagery.

REFERENCES

1. Carroll N. *The Philosophy of Horror or, the Paradoxes of the Heart*. N.Y.: Routledge, 1996. 272 p.
2. Clasen Mathias. *The Horror! The Horror!* 2010. URL: https://www.researchgate.net/publication/334203697_The_Horror_The_Horror (Last accessed: 18.04.2023)
3. Horror and terror. Wikipedia. October 9, 2022. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Horror_and_terror ((Last accessed: 18.04.2023)
4. Neilan Dan. Stephen King breaks down the different levels of horror. September 13, 2017. URL: <https://www.avclub.com/stephen-king-breaks-down-the-different-levels-of-horror-1806112160> (Last accessed: 18.04.2023)
5. Xavier Aldana Reyes. *Introduction: What, Why and When Is Horror Fiction?* London: British Library Publishing, 2016. p. 7–17.

Танцюра Л. Л.
група СР М-81

Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького
Науковий керівник – канд. філ. наук, ст. викладач Зайковська О. М.

ОСОБЛИВОСТІ МОТИВУ ВИЖИВАННЯ У КАНАДСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ

Канадський літературний дискурс відображає історичний розвиток країни, яка пройшла порівняно довгий шлях від періоду тубільного населення, перших іммігрантів-поселенців, британської колонії та отримання незалежності й ствердження політики мультикультуралізму. Тож, художня література Канади сповнена мотивами виживання, які представляють як фізичне виживання перших іммігрантів на північноамериканському континенті, так і культурне виживання серед багатоголосся етнічних меншин сьогодення.

Дослідженням мотиву виживання у канадській літературі присвячена певна кількість праць канадських дослідників, приміром, Нортропа Фрая [3] та Маргарет Етвуд [2]. Використовуючи метафору гарнізонного менталітету Нортропа Фрая, Маргарет Етвуд чітко формулює центральний символ Канади: виживання, яке частково відображає саму природу канадського існування [2]. Канада – північна країна, умови життя якої створюють «північний менталітет» і передбачають природний відбір [3, с. 74]. Боротьба за виживання в суворих умовах дикого простору вимагала фізичної витривалості від перших поселенців, для яких вижити означало очистити територію від чагарників й дерев та побудувати будинки. Ті, хто вижив, були щасливі не тому, що перемогли дику природу, а тому, що залишилися живими та пережили сувору зиму. Ось тому у канадській літературі на основі ідеї виживання почав формуватися характер типового канадського персонажа [2, с. 112], а виживання стало центральним символом канадського літературного дискурсу. Проте ця теорія Маргарет Етвуд часто різко критикувалася іншими літературними критиками, які прагнули знайти позитивні приклади для канадської літератури та засуджували символ виживання як фаталізм. Приміром, Робін Метью вбачає у цьому символі «песимістичну інтерпретацію канадської національної ідентичності» [6, с. 296].

Літературна сцена Канади почала змінюватися у 1960-х роках. Швидкий розвиток національної літератури Канади у цей період сприяв втручання уряду Сполучених Штатів у війну у В'єтнамі. Канадські письменники почали публічно засуджувати політику США, наголошуючи на відмінностях між двома країнами: канадці залишалися пасивними спостерігачами під час активної участі США у війні у В'єтнамі, при цьому Канада стала безпечним притулком для американських солдатів, які ухилялися від виконання своїх військових завдань. Ці політичні події змусили літературознавців переглянути канадсько-американські стосунки через призму національного самовдосконалення. У цей час літературні критики Маргарет Етвуд і Редріка Моганрам зосереджують увагу на таких аспектах виживання, як виживання під час кризи та культурне виживання.

Слід зазначити, що найкращі твори канадської прози були надруковані саме у період між 1965 і 1975 роками. Ці твори і пов'язують з початком нової літератури Канади. Серед авторів, які творили нову канадську літературу цього часу, можна назвати Маргарет Лоуренс (серія творів про вигадане місто Манавак), Робертсона Девіса («П'ятий персонаж», 1970) та Еліс Монро («Життя дівчат і жінок», 1971). Усі ці твори пов'язує звернення до минулого, спроба драматизувати історію, що бракує визначення, та мотив виживання у різних обставинах [4, с. 35].

Постмодернізм у канадській літературі відродив концепції, які колись були у центрі уваги канадських літературознавців й науковців. Недовіра постмодерністської естетики до центральності та метанаративів, підкреслення суб'єктивності та розмитості, фрагментації та рефлексивності гендерних кордонів максимально повно відображають ідею канадської ідентичності, в основі якої спостерігається мотив виживання. Маршал Маклюен у 1977 році вважав Канаду «кордонним випадком» [5, с. 105], про що свідчить той факт, що Канада ніколи в історії не мала географічного чи етнічного центру [6, с. 303]. Таке трактування історичного минулого країни ще раз акцентує увагу на мотиві виживання як центрального символу канадського літературного дискурсу. Наразі літературна критика Канади продовжує досліджувати фронтові (кордонні) образи персонажів, котрі презентують мотиви виживання «на кордоні» та стали метафорами канадської національної ідентичності.

Таким чином, можна підкреслити, що постмодернізм у канадській літературі відродив концепції, які колись були в центрі уваги канадських літературознавців і науковців. Недовіра постмодерної естетики до центральності та метанаративів, її акцент на суб'єктивності та двозначності, а також фрагментація та рефлексивність кордонів відображають ідею канадської ідентичності, заснованої на мотивах виживання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Заїковська О. М. Творчіс Дугласа Коупленда: Дискурс національної ідентичності / Оксана Заїковська – 2013. – С. 41-42
2. Atwood, M. *Survival: A Thematic Guide to Canadian Literature* / Margaret Atwood. – Toronto : Anansi, 1972. – 287 p.
3. Frye N. *The Bush Garden: Essays on the Canadian Imagination* / N. Frye, L. Hutcheon. – Toronto : Anansi, 2011. – 386 p
4. Henighan S. *When Words Deny the World: The Reshaping of Canadian Writing* / Stephen Henighan. – Erin : The Porcupine's Quill, 2002. – 211 p.
5. McLuhan M. *Understanding Me: Lectures and Interviews* / Marshall McLuhan. – Cambridge : MIT Press, 2005. – 317 p.

6. Rosental C. Where is There? / Caroline Rosental // History of Literature in Canada: English-Canadian and French-Canadian. – New York : Camden House, 2008. – P. 291–310.

Triukhan V. P.

group 1-A 81

Bohdan Khmelnytsky National University of Cherkasy

Research adviser - Doctor of Pedagogy, Professor Vovk O. I.

LATE ADOLESCENTS' PSYCHOLOGICAL PROPERTIES OF THE BRAIN

The purpose of this paper is to provide insights of a period of significant neurobiological and psychological changes in the brain during the late adolescence. During this time, individuals undergo significant maturation in cognitive, emotional, and social development.

To begin with, such period has a greater susceptibility to social and emotional cues, with higher activation in the amygdala and increased activity in the striatum [3]. This heightened sensitivity may lead to the formation of risky behaviors like substance use [9]. Risk-taking behavior is linked to the growth of the limbic system, the brain's emotional center, which fuels impulsive and sensation-seeking behavior. The research suggests that the growth of the prefrontal brain, which is involved in impulse control and decision-making, may help to alleviate this behavior [2].

Moreover, late adolescence is a stage of rapid brain growth, with late adolescents showing greater reactivity in the prefrontal cortex when undertaking complicated cognitive tasks. This suggests that they have evolved more sophisticated cognitive control processes than younger people [6]. They also have higher cognitive plasticity and the capacity to consider numerous viewpoints than earlier adolescents. Late adolescents also undergo major social and emotional changes, with higher emotional complexity and broader and differentiated emotional experiences than earlier adolescents. This is likely due to the prefrontal cortex's ongoing maturation and the formation of more complex cognitive functions [1, p. 3-4]. As they negotiate the transition to maturity and the growing pressures of social and occupational duties, late adolescents demonstrate increased sensitivity to social standards and expectations [5].

Another essential point is that the late adolescence is a vulnerable time for the onset of mental health issues, such as depression, anxiety, and substance use disorders [10]. Recent studies have shown that late adolescents' ability to reason logically and abstractly improves during this period of growth. This is believed to be linked to continuing prefrontal brain development, which is responsible for higher-level thinking functions like planning, problem-solving, and decision-making [2]. Additionally, late adolescents' ability for introspection and self-reflection is linked with increased psychological well-being, as it enables them to gain greater insight into themselves and their position in the world. The continual improvement of the prefrontal cortex, which allows for more complicated and abstract reasoning, is believed to aid this process of identity creation [4].

Additionally, late adolescence may be defined as a period that fosters freedom and autonomy in terms of social and emotional growth. According to L. Steinberg, it is evident in the increasing significance of peer interactions and an ambition for increased independence from parents and other authority figures. Late adolescents report greater agency and control over their lives than earlier adolescents, as well as more contentment with their social interactions [11]. However, T. Paus, M. Keshavan, and J. Giedd think that the shift to maturity can be stressful and difficult, especially for those who experience major social or external pressures [7]. C. Rees and